

Відповідно до ст.4 Закону України «Про угоди про розподіл продукції» одна сторона - Україна доручає іншій стороні - інвестору на визначений строк проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин на визначеній ділянці (ділянках) надр та ведення пов'язаних з угодою робіт, а інвестор зобов'язується виконати доручені роботи за свій рахунок і на свій ризик з наступною компенсацією витрат і отриманням плати (винагороди) у вигляді частини прибуткової продукції[1].

Слід зазначити, що підпорядкування угоди про розподіл продукції українському праву є імперативною вимогою Закону. Зокрема, ст. 2 визначає, що саме цей документ регулює відносини, що виникають у процесі укладення, виконання та припинення дії угод про розподіл продукції, визначає основні правові вимоги до них, а також особливості правовідносин щодо користування надрами на умовах розподілу продукції. Права та обов'язки сторін угоди про розподіл продукції визначаються згідно з цивільним законодавством України із врахуванням особливостей, передбачених Законом. При цьому інше вітчизняне законодавство стосовно угод про розподіл продукції згідно з Конституцією України діє з урахуванням особливостей, передбачених Законом[2].

Інвестиційні проекти, що реалізуються в сфері надрокористування, володіють особливими ризиками втрати капіталу. Підвищені геологічні, технічні ризики пов'язані з особливостями діяльності в енергосировинних галузях. Однак самим значним ризиком для інвестора в Україні є її економічна і політична система. Великі корпорації, що володіють необхідними фінансовими засобами, некладають їх в українську економіку. Це викликано багатьма причинами. Зокрема, множинність податків та інших обов'язкових платежів, високі податкові ставки, відсутність чіткого розподілу повноважень між центром, регіональними та місцевими властями, невизначеність і нестабільність режиму зовнішньоторговельних операцій, валютного регулювання, відсутність суворої платіжної дисципліни та ін.

Правова проблема цього питання полягає в тому, що діюче законодавство містить багато суперечностей, що не забезпечують інвестору необхідних гарантій і, відповідно, стабільних умов здійснення господарської діяльності. Пов'язане з цим зростання підприємницького ризику, у сукупності із звичайними при користуванні надрами геологічними ризиками, призводить до скорочення інвестиційної пропозиції і відтоку капіталу з країни. За допомогою адміністративної системи регулювання інвестицій держава не тільки не може залучити іноземний капітал, але і не стимулює реінвестиції українського капіталу.

Отже, угода про розподіл продукції є складним за змістом документом, підготовка якого потребує залучення широкого кола фахівців та уваги до особливостей правового регулювання згідно з українським законодавством[3].

Список використаних джерел:

1. Закон України Про угоди про розподіл продукції від 14.09.1999 № 1039-ХІV
2. Конституція України N 254к/96-ВР, 28.06.1996
3. Олексій Кот.- «Особливості правового регулювання угод про розподіл продукції».- Правовий тиждень №27-30.- 19 липня 2013

СТАНОВЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРАВА В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ПРАВА УКРАЇНИ

Жданкіна Діана Владиславівна, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Борцевич П.С.*

У правовій доктрині однією з найскладніших та суперечливих проблем традиційно вважається питання про розподіл систем права на самостійні галузі. Інвестиційне право не є виключенням. На сьогодні відсутній єдиний погляд на місце інвестиційного права у системі права, галузеву належність його норм. Хоча воно є новим об'єктом розгляду науковців, але вже чітко сформувалися три аспекти в яких воно розглядається: як міжгалузевий інститут, як галузь права та в ролі підгалузі господарського права.

У правовій науці України, як пише Н.О. Санахметова, відносини щодо інвестування складають предмет різних галузевих правових наук[3]

Так, норми конституційного права визначають загальний правовий статус і загальні засади діяльності іноземних громадян та осіб без громадянства на території України(ст. 35); забезпечення державою соціального орієнтування економіки України (ст. 13); права громадян України володіти, користуватися та розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності (право приватної власності), а також користуватися об'єктами права державної та комунальної власності (ст. 41); права на підприємницьку діяльність (ст. 42); основних засад законодавчого регулювання відносин у сфері економіки (пункти 5, 7, 8, 9 ст. 91) та ін.[4] Норми адміністративного права врегульовують питання державного управління взагалі і державного управління інвестиційною діяльністю зокрема. До групи нормативних актів, що містять спеціальні норми, якими регулюються суспільні відносини у сфері державного управління інвестиційною діяльністю, належать положення про міністерства, відомства (у тій частині, де вони безпосередньо визначають функції конкретних міністерств і відомств з державного управління інвестиційною діяльністю).

Значну роль у регулюванні інвестиційної діяльності відіграє цивільне право. Його норми, що стосуються регламентації інвестиційної діяльності, містяться в Цивільному кодексі України та в низці цивільно-правових законів.

Суспільні відносини, що виникають у результаті здійснення інвестиційної діяльності, врегульовуються також нормами земельного права. Придбання іноземними інвесторами майнових прав на землю та інші природні ресурси має свої особливості, визначені Земельним кодексом України та іншими ресурсними кодексами. Ряд питань здійснення інвестиційної діяльності врегульовано нормами фінансового (бухгалтерський облік та звітність підприємств з іноземними інвестиціями, валютне регулювання та ін.), податкового (як підгалузі фінансового права в частині оподаткування при здійсненні інвестиційної діяльності), митного права (переміщення через митний кордон цінностей, що інвестуються, порядок справляння мита тощо).

Важливого значення в регулюванні інвестиційної діяльності набувають норми кримінального права. Це зумовлено тим, що постійно зростає кількість злочинів в економічній, фінансово-кредитній, підприємницькій сферах, а норми кримінального права встановлюють відповідальність за ці злочини.

Іншу точку зору щодо місця інвестиційного права в системі права займає О.М.Вінник. На її думку, наявність: 1)власного предмета регулювання (інвестиційних відносин, що складаються щодо безпосереднього здійснення інвестування, його організації, управління та контролю, і переважно є різновидом господарських відносин); 2)методів правового регулювання, аналогічних методам господарського права, що забезпечують збалансоване врахування та захист публічних і приватних інтересів (метод автономних рішень, метод владних приписів, метод координації або узгодження, метод рекомендацій); 3)інвестиційного законодавства як нормативно-правової основи (джерела) інвестиційного права; 4)різноманітності інвестиційних відносин, зумовленої, зокрема, численністю форм інвестування, дозволяють згідно з канонами юридичної науки визнати інвестиційне право підгалуззю господарського права [2].

Вважаємо, що уточнення місця інвестиційного права в системі права України, виявлення його характерних рис сприятиме структуруванню і поглибленню спеціалізації подальших наукових досліджень інвестиційних відносин, зміцнить їх методологічну основу, що, у свою чергу, позитивно впливатиме на якість регулювання цих відносин законодавством.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Вінник О.М. Інвестиційне право: Навчальний посібник / О.М. Вінник – К., Правова єдність, 2009 – 616 с.
3. Господарське право України: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. Н.О. Санахметової. - Х.: «Одіссей», 2005. - 608 с.
4. Поєдинок, В.В. Місце інвестиційного права в системі права України / В.В. Поєдинок // Вісник господарського судочинства. – 2012. - № 3. – С. 98-105.